

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
факультет іноземних мов

Затверджено
на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 12 від 23 червня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри

доц. Петрашук Н.Є.

Силабус освітньої компоненти

ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ АСПЕКТ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ПРОЗИ

що викладається в межах

**ОПП «Німецька та англійська мови і літератури
(переклад включно)»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності **035 Філологія**
за спеціалізацією **035.043 Германські мови та літератури**
(переклад включно), перша – німецька

Львів – 2023

Силабус курсу «Інтермедіальний аспект німецькомовної прози»

Назва курсу	Інтермедіальний аспект німецькомовної прози
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Прізвище, ім'я, по батькові	Маценка Світлана Павлівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри німецької філології Львівського національного університет імені Івана Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені Івана Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Svitlana.macenka@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/matsenka-svitlana-pavlivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	У день проведення лекцій, практичних занять (за попередньою домовленістю)
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427). На платформі Zoom.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/literaturna-intermedial-nist
Коротка анотація курсу	Дисципліна <u>«Інтермедіальний аспект німецькомовної прози»</u> є вибіркоким курсом для спеціальності <u>035 Філологія</u> для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка викладається в 10 семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та завдання курсу	Мета курсу <i>«Інтермедіальний аспект німецькомовної прози»</i> – засвоєння основних теоретичних положень літературознавчої інтермедіальності, усвідомлення німецькомовної художньої літератури як медіума в системі інших медіа, зокрема у взаємозв'язку з музикою. Завданнями навчальної дисципліни є: <ul style="list-style-type: none"> ➤ осмислення поняття «інтермедіальність» як парадигми літературознавства; ➤ заглиблення у проблематику взаємодії німецькомовної літератури з музикою;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ виокремлення поняття «межі» як визначального для нового досвіду взаємодії літератури з музикою; ➤ аналіз романів, звернених до музики.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Літературно-джазові імпровізації. Інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів: Срібне слово, 2019. 394 с. 2. Маценка С. Метамистецтво. Словник досвіду термінотворення на межі літератури й музики. Львів: Априорі, 2017. 118 с. 3. Маценка С. Партитура роману. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 526 с. 4. Музична фактура літературного тексту. Інтермедіальні студії / за ред. Світлани Маценки. Львів: Априорі, 2017. 352 с. 5. Brötz D. „Was ist komparatistische Intermedialitätsforschung? Eine Einleitung“ // Intermedialität in der Komparatistik: eine Bestandsaufnahme / Hrsg. von Dunja Brötz, Beate Eder-Jordan, und Martin Fritz. Innsbruck: Innsbruck University Press, 2013. S. 11–40. 6. Handbuch Literatur & Musik / Hrsg. von N. Gess, A. Honold. Berlin, Boston: de Gruyter, 2017. 681 S. 7. Handbook of Intermediality. Literature - Image - Sound – Music / hg. von Gabriele Rippl. Berlin, Boston: De Gruyter, 2015. 690 p. 8. Intermedialität. Formen – Diskurse – Didaktik / Hrsg. von Klaus Maiwald. Hohengehren: Schneider Verlag, 2019. 180 S. 9. Intertextualität und Intermedialität. Theoretische Grundlagen – Exemplarische Analysen. Berlin: J. B. Metzler, 2021. 258 S. 10. Intermedium Literatur. Beiträge zu einer Medientheorie der Literaturwissenschaft / Hrsg. von R. Lüdeke und E. Greber. Göttingen: Wallstein, 2004. 390 S. 11. Jeßling B., Köhnen R. Literatur und andere Künste: Formen der Intermedialität // Einführung in die Neuere deutsche Literaturwissenschaft. Stuttgart: J. B. Metzler, 2003. S. 161–188. 12. Literatur intermedial. Paradigmenbildung zwischen 1917 und 1968 / Hrsg. von Wolf Gerhard Schmidt und Thorsten Valk. Berlin, Boston: de Gruyter, 2009. 441 S. 13. Robert J. Einführung in die Intermedialität. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2014. 160 S. 14. Scher S. P. Literatur und Musik – Entwicklung und Stand der Forschung // Literatur Und Musik. Ein Handbuch zur Theorie und Praxis eines komparatistischen Grenzgebietes / Hrsg. von S. P. Scher. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 1984. S. 9–26. 15. Wirth U. Intermedialität // Handbuch Literaturwissenschaft. Bd. 1. Gegenstände und Grundbegriff / Hrsg. von Th. Anz. Stuttgart, Weimar: Verlag J. B. Metzler, 2007. S. 254–263. <p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Література на полі медій. Збірка наукових праць відділу теорії

літератури та компаративістики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / ред. Гундорова Т. І., Сиваченко Г. М. Київ, 2018. 633 с.

17. Фесенко В. І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н. О. Висоцька та ін. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
18. Dialog der Künste: Literatur und Musik / Hrsg. von Joanna Firaza, Małgorzata Kubisiak. Berlin, Bern: Peter Lang, 2020. 324 S.
19. Handbuch Literatur & visuelle Kultur / Hrsg. von C. Benthien, B. Weingart. Berlin, Boston: de Gruyter, 2014. 642 S.
20. Hoff D. von, Martin A. Intermedialität, Mediengeschichte, Medientransfer. Zu Georg Büchners Parallelprojekten Woyzeck und Leonce und Lena. München: Martin Meidenbauer, 2008. 240 S.
21. Intermediality and Storytelling / Hg. von Marina Grishakova und Marie-Laure Ryan. Berlin, Boston: De Gruyter, 2010. 360 p.
22. Intermedialität – Multimedialität. Literatur und Musik in Deutschland von 1900 bis heute. Göttingen: V & R, 2015. 205 S.
23. Intermedialität. Studien zur Wechselwirkung zwischen den Künsten / Hrsg. von Günter Schnitzler, Edelgart Spaude. Freiburg in Breisgau: Rombach, 2004. 544 S.
24. Intermedial Studies. An Introduction to Meaning Across Media / hg. von Jørgen Bruhn und Beate Schirrmacher. London: Routledge, 2021. 354 p.
25. Intermedialität und Kulturaustausch. Beobachtungen im Spannungsfeld von Künsten und Medien / Hrsg. von A. Simonis. Bielefeld: Transcript, 2015. 350 S.
26. Previsic B. Hölderlins Rhythmus. Ein Handbuch. Frankfurt am Main: Stroemfeld, 2008. 320 S.
27. Werner W. Intermedialität: Ein weites Feld und eine Herausforderung für die Literaturwissenschaft // Literaturwissenschaft: intermedial – interdisziplinär / Hrsg. von Herbert Foltinek und Christoph Leitgeb. Wien: Verlag der österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2002. S. 163–92.

Интернет-ресурси

1. Renz M. Intermedialität als performatives Entgrenzungsphänomen und Potential für soziale Entwicklungs- und Veränderungsprozesse // <https://www.kubi-online.de/artikel/intermedialitaet-performatives-entgrenzungsphaenomen-potential-soziale-entwicklungs>
2. Schmitz-Emans M. Literaturwissenschaft und Intermedialität // <https://d-nb.info/1151125865/34>
3. Wirth U. Intermedialität // Handbuch Literaturwissenschaft. Bd. 1. Gegenstände und Grundbegriff / Hrsg. von Th. Anz. Stuttgart, Weimar: Verlag J. B. Metzler, 2007. S. 254–263 // <https://www.uni-giessen.de/de/fbz/fb05/germanistik/abliteratur/ndlk/projekte/medientheorie/medientheorieaufsaetze/intermedialitat>

	<p>4. Wolf W. Formen intermedialer Bezüge zwischen Musik und Literatur – und welche Erkenntnisse sie für Literatur und Literaturunterricht ermöglichen // https://www.uibk.ac.at/iup/buch_pdfs/fachdidaktik_5/10.15203-3187-49-8-04.pdf</p> <p>Перелік текстів для читання:</p> <p>5. Bernhard Th. Der Untergeher. Frankfurt am Main. Suhrkamp, 1983. 243 S.</p> <p>6. Härtling P. Schubert. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2000. 278 S.</p> <p>7. Hesse H. Musik. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1986. 248 S.</p> <p>8. Mann Th. Doktor Faustus. Frankfurt am Main: S. Fischer-Verlag, 1967. 848 S.</p> <p>9. Schneider R. Schlafes Bruder. Leipzig: reclam, 1994. 204 S.</p> <p>10. Werfel F. Verdi. Roman der Oper. Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 1992. 470 S.</p> <p>11. Wondratschek W. Mara. Wien: Hanser, 2003. 202 S.</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ основні теоретичні праці з інтермедіальності; ➤ теорію інтермедіальності як галузь літературознавства; ➤ відповідний термінологічний апарат; ➤ специфіку літератури як інтермедіума; ➤ проблематику взаємодії німецької літератури з музикою і живописом; ➤ історичний аспект, естетику, семантику взаємодії літератури з музикою; ➤ основні літературні твори, в яких спостерігається взаємодія з музикою. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ оперувати категоріально-понятійним апаратом дисципліни; ➤ застосовувати теоретичні положення і терміни інтермедіальності, аналізуючи твори німецькомовної літератури; ➤ аналізувати романи сучасної німецької літератури з огляду на їхню спрямованість до музики; ➤ розрізняти окремі аспекти музикалізації літератури (вербальна музика, словесна музика, формальні паралелі, музичний екфразис).
Ключові слова	Інтермедіальність, література як інтермедіум, медійність літератури, взаємодія літератури з музикою, роман, спрямований до музики.

Формат курсу	Змішана форма навчання
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Пререквізити	Базові знання з таких дисциплін: «Історія світової літератури», «Історія німецької літератури», «Теорія літератури», «Актуальні тенденції сучасної германістської філології».
Форми організації навчання	Лекції, семінари, презентації, обговорення самостійної роботи, консультації, письмова модульна робота (реферат).
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладення матеріалу. Колаборативне навчання. Інтерактивне навчання. Just-in-Time-Teaching. Blended Learning.
Необхідне обладнання	Ноутбук, платформа дистанційного навчання Zoom.

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	<p>Аудиторна робота – 56 балів. Самостійна робота – 20 балів. Модульні письмові роботи – 24 балів. Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>
Критерії оцінювання	<p>1. Оцінювання аудиторної роботи (0 – 56 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань і базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни.</p> <p>Відвідування лекцій і активна участь (активізація попередніх знань) в обговоренні теоретичних проблем – 2 бали (макс. 16 балів).</p> <p>Практичні заняття – максимальна кількість балів 40.</p> <p>Критерії оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – «відмінно» (30–40 балів): активна робота на заняттях, теоретична підготовка до теми із залученням додаткової літератури, прочитання оригінальних художніх текстів, високий рівень сформованості навичок та умінь (аналіз літературного тексту); – «добре» (20–30 балів): досить активна робота на заняттях, виконання всіх домашніх завдань на належному рівні, прочитання оригінальних художніх текстів, належний рівень сформованості навичок та умінь (аналіз літературного тексту);

- «задовільно» (15–20 балів): періодично досить активна робота на заняттях, виконання 50% домашніх завдань на достатньому, а інших 50% – на задовільному рівні, задовільний рівень сформованості навичок та умінь (аналіз літературного тексту);
- «достатня» (10–15 балів): окремі відповіді, базовані тільки на теоретичних текстах без знання оригінального літературного твору;
- «незадовільно» (0 балів): повна невідповідність вимогам при виконанні завдань або їх невиконання.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)
40 – 30	відмінна	100 – 90
30 – 25	дуже добра	89 – 81
25 – 20	добра	80 – 71
20 – 15	задовільна	70 – 61
15 – 10	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше

2. Оцінювання самостійної роботи студентів (0-20) враховує якість та обсяг опрацювання наукової та додаткової художньої літератури, вміння її реферувати, аналізувати, узагальнювати результати пошуків і виклад власних думок. Оцінювання усне у формі бесіди. Для отримання максимальної кількості балів необхідно детально ознайомитися з науковими текстами, виокремити основні положення, підтвердити їх цитатами. Реферування теоретичних робіт за готовими зразками оцінюється не вище 5 балів.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (індивідуальне завдання)
20 – 18	відмінна	100 – 90
17–16		
16 – 17	дуже добра	89 – 81

	16 – 14	добра	80 – 71
	14 – 10	задовільна	70 – 61
	10 – 5	достатня	60 – 51
	5 – 0	незадовільна	50 і менше
	<p>3. Оцінювання письмової модульної роботи (0-24 бали) враховує рівень сформованості знань та вмінь з навчальної дисципліни, глибоке знання прочитаних творів.</p> <p>Критерії оцінювання МР:</p> <ul style="list-style-type: none"> – «відмінно» (19 – 24 бали): повне розкриття теми, яке демонструє глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи; – «добре» (14 – 19 балів): достатнє розкриття теми, яке демонструє доволі глибоке розуміння предмету вивчення й аргументований виклад матеріалу, правильне оформлення наукової роботи з деякими неточностями і незначними помилками; – «задовільно» (5 – 14 балів): неповне розкриття теми, яке демонструє поверхнєве розуміння предмету вивчення й недостатньо аргументований виклад матеріалу, неправильне оформлення наукової роботи із суттєвими неточностями і помилками; – «незадовільно» (0 – 5 балів): незадовільне виконання завдання, яке свідчить про недостатню сформованість передбачених фахових компетентностей, знань і вмінь або невиконання завдання. <p>Шкала оцінювання</p>		
	Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (тестування)
	24 – 19	відмінна	100 – 90
	19 – 16	дуже добра	89 – 81
	16 – 14	добра	80 – 71
	14 – 10	задовільна	70 – 61
	10 – 5	достатня	60 – 51
	5 – 0	незадовільна	50 і менше
Політика виставлення балів	Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, запізнення, активність студента під час практичного заняття. Недопустимим є користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях,		

	не пов'язаних з навчанням. Також неприйнятним є списування, плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.			
Шкала оцінювання: національна та ECTS	Кількість балів	Оцінка ECTS	Визначення	Залік
	100 - 90	A	Відмінно	Зараховано
	89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано
	80 - 71	C	Добре	Зараховано
	70 - 61	D	Задовільно	Зараховано
	60 - 51	E	Достатньо	Зараховано
	21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
	0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)
Студентам на замітку	<p>Академічна доброчесність. Індивідуальні завдання студентів мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів є прикладом академічної недоброчесності. Виявлення її ознак в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної</p>			

	доброчесності не толеруються.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ТЕМИ ПИСЬМОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ:

1. „Laokoon“ von G. E. Lessing und Theorie der Intermedialität.
2. Romantische Universalpoesie und Theorie der Intermedialität.
3. Intermedialität/Intertextualität.
4. Mediologie von F. Kittler.
5. Ekphrasis als eine intermediale Technik.
6. Filmische Erzählweise als Intermedialitätsphänomen.
7. Bildgedichte als Intermedialitätsphänomen.
8. Relation „Text und Bild“.
9. Musikalisierung der Literatur nach W. Wolf.

СХЕМА КУРСУ

2023/2024 н. р., семестр 2

Тиждень /Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
	Змістовий модуль 1. Літературознавча інтермедіальність				
1/	Тема 1. Інтермедіальність: теоретичні засади, історична перспектива, категорія межі як зона смислотверення, оповідь як трансмедіальна практика	лекція	Додаткова: 6; 7; 10. Інтернет-ресурс: 3.	Опрацювати розділ «Інтермедіальність» із посібника «Літературознавство». Wirth U. Intermedialität // Handbuch Literaturwissenschaft. Bd. 1. Gegenstände und Grundbegriff / Hrsg. von Th. Anz. Stuttgart, Weimar: Verlag J. B. Metzler, 2007. S. 254–263. https://www.uni-giessen.de/de/fbz/fb05/germanistik/abliteratur/ndlk/projekte/medientheorie/medientheorieaufsaetze/intermedialitat	
2/	Тема 2. Література як інтермедіум: фотографія, живопис, музика, радіо, кіно	лекція	Додаткова: 6; 7; 10.	Зібрати і систематизувати приклади звернення німецьких письменників до інших видів мистецтва	
3/	Тема 3. Проблема музикалізації літератури як феномен інтермедіальності	лекція	Основна: 1; 2; 4; 5.	Зробити конспект праці: Wolf W. Formen intermedialer Bezüge zwischen Musik und	

			Додаткова: 9. Інтернет-ресурси: 13; 14.	Literatur – und welche Erkenntnisse sie für Literatur und Literaturunterricht ermöglichen // https://www.uibk.ac.at/iup/buch_pdfs/fachdidaktik_5/10.15203-3187-49-8-04.pdf	
	Змістовий модуль 2. Інтермедіальний характер німецькомовної прози				
4/	Тема 4. Література романтизму крізь призму інтермедіальності	лекція	Основна: 2. Інтернет-ресурси: 22.	Охарактеризувати твори Е. Т. А. Гофмана як приклади інтермедіальної взаємодії	
5/	Тема 5. «Сукупний твір мистецтва» Р. Вагнера як інтермедіальний феномен	лекція	Основна: 3. Додаткова: 30.	Переглянути оперу «Трістан і Ізольда» Р. Вагнера, визначити поняття «Gesamtkunstwerk»	
6/	Тема 6. Вплив оперного мистецтва на літературу: роман «Верді. Роман опери» Франца Верфеля	семінар	Основна: 3. Додаткова: 30.	Прочитати роман «Верді. Роман опери», поміркувати над протиставлення тут творчості Верді і Вагнера.	
7/	Тема 7. Література модернізму: «з духу музики»	семінар	Основна: 2; 5. Додаткова: 26.	Прочитати роман «Доктор Фаустус» Томаса Манна	
8/	Тема 8. Модель культури в романі «Доктор Фаустус» Томаса Манна	лекція	Інтернет-ресурси: 11. Додаткова: 24.		

9/	Тема 9. Музика в романі «Доктор Фаустус» Томаса Манна	семінар	Інтернет-ресурси: 15.		
10/	Тема 10. Візуалізація музики живописом в романі «Доктор Фаустус» Томаса Манна	семінар	Основна: 5. Інтернет-ресурс: 15. Додаткова: 31.	Прочитати міркування Германа Гессе про музику. Hesse H. Musik. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1986.	
11/	Тема 11. Музика і живопис у творчості Германа Гессе	лекція	Додаткова: 35.	Прочитати біографічний роман П. Гертлінга. Härtling P. Schubert. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2000	
12	Тема 12. Німецькомовні романи-біографії митців	семінар	Додаткова: 35.	Прочитати роман «Сестра сну» Р. Шнайдера, подивитися екранізацію роману.	
13/	Тема 13. Інтермедіальний вимір роману «Сестра сну» Р. Шнайдера	семінар	Додаткова: 29.	Прочитати роман «Мара» В. Вондрачека, поміркувати про роль музичного інструмента як персоніфікації музики.	
14/	Тема 14. Персоніфікація музики в романі «Мара» В. Вондрачека	лекція	Інтернет-ресурси: 15. Додаткова: 17; 28; 33.	Прочитати роман «Приречений» Т. Бернгарда. Поміркувати над темою віртуозності.	
15/	Тема 15. Роман «Приречений» Т. Бернгарда і тема музики	семінар	Інтернет-ресурси: 15. Додаткова: 17; 28;		

			33.		
16/	Обговорення самостійної роботи.	Модульне опитування (усне)		Залік	